

Harran Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi

ISSN 1303-2054 | e-ISSN 2564-7741

Yıl: 24, Sayı: 41, Ocak-Haziran 2019

GÜNÜMÜZÜN KÜRESELLEŞMİŞ TOPLUMUNDA
ÖZGÜRLÜK VE KİMLİK*

Mütercim: Dr. Öğr. Üyesi Abdullah KARTAL

kartalabdullah@hotmail.com

ORCID ID: 0000-0002-1075-0134

Harran Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Din Felsefesi Ana Bilim Dalı Öğretim Üyesi

FREEDOM AND IDENTITY IN THE IDEOLOGICAL CONTEXT OF
THE CURRENT GLOBALIZED SOCIETY

Prof. Dr. Adrian LEMENİ

Bükreş Üniversitesi Ortodoks Teoloji Fakültesi, Bükreş, Romanya.

Atıf@ Adrian Lameni. "Freedom And Identity In The Ideological Context Of The Current Globalized Society (Günümüzün Küreselleşmiş Toplumunda Özgürlük Ve Kimlik)". Çev. Abdullah Kartal. *Harran Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 41 (Haziran 2019): 229-238.

Makale Bilgisi / Article Information

Makale Türü / Article Types	: Tercüme Makale / Translated Article
Geliş Tarihi / Received	: 28 Şubat 2019 / 28 February 2019
Kabul Tarihi / Accepted	: 12 Haziran 2019 / 12 June 2018
Yayın Tarihi / Published	: 15 Haziran 2019 / 15 June 2018
Sayı – Issue	: 41
Sayfa / Pages	: 229-238.

* Bu makale, Adrian Lameni tarafından "European Journal of Science and Theology" 9/5 (Ekim 2013): 65-71'de yayınlanan Freedom And Identity In The Ideological Context Of The Current Globalized Society isimli makalesinin tercümesidir.

Öz

Günümüz dünyasının kimlik krizi, sadece ekonomik, sosyolojik ve siyasal ölçekler kullanılarak ve dinî boyutun gereksinimlerinden sıyrılarak anlaşılabilir. Kişisel ve toplumsal kimlik krizi, dinî geleneklerin temel referanslarına dönük bir hafıza kaybıyla üstesinden gelinemeyecek bir bakış açısı krizini yansıtmaktadır. Kimlik ile özgürlük arasındaki derin bağlantıyı araştırmak için dinî tecrübelerin tanımlanması ile yapılandırılmış bir hafızanın kabulüne ihtiyaç vardır. Özgürlük ile kimlik arasında karşılıklı bir ilişki bulunmaktadır. Özgürlük ve özellikle dinî özgürlük, belli bir kimlik tipinin desteklenmesi ile beslenen gerçekliklerdir.

Gerçek özgürlüğe, Hakikatin hayatına katılarak ve ruhsal bir düşünme ve var olma yoluyla ulaşılabilir. Ruhsal özgürlük, kuramsallaşmış kalıpların ve ideolojik çizelgelerin içine sıkışmak değildir, tersine o Hakikate bağlanarak izinden gitme ve Hakikati paylaşma özgürlüğüdür. Kutsal Ruh insanın özgürlüğünü iptal etmez, onu ilâhî iradeye yöneltmek üzere yüceltir.

Anahtar Kelimeler: özgürlük, kimlik, ideoloji, küreselleşme, hakikat

1. Giriş

Mevcut uluslararası şartlar, farklı kültürel ve dinî geleneklerin karşılaşmasına olanak sağlayan bir arka plan oluşturmaktadır. Ortak değerlere şahit olmakla değeri anlaşılan yapı demek olan diyalogu güçlendirmek için işbirliği yapmak, özgün kimlikleri yeknesak hale getirmeye veya farklı din ve görüşleri birleştirmeye çalışmak demek değildir. Aynı zamanda farklı ideolojiler tarafından desteklenen kişiler arası birliğin vurgulandığı bu şartlar altında kutsalın ve kişisel onurun yeniden gündeme getirilmesi ve ona değer verilmesi için çalışmak zorunludur.

Günümüz dünyasının kimlik krizi yalnızca ekonomik, sosyolojik ve politik ölçekler kullanılarak ve dinî hayatın gerektirdiklerinden sıyrılarak anlaşılabilir. Kişisel ve toplumsal kimlik krizi, dinî geleneklerin temel referanslarına dönük bir hafıza kaybıyla üstesinden gelinemeyecek bir bakış açısı krizini yansıtmaktadır. Kimlik ile özgürlük arasındaki derin bağlantıyı araştırmak için dinî tecrübelerin tanımlanması ile yapılandırılmış bir hafızanın kabulüne ihtiyaç vardır. Özgürlük ile kimlik arasında karşılıklı bir ilişki bulunmaktadır. Özgürlük ve özellikle dinî özgürlük, belli bir kimlik tipinin desteklenmesi ile beslenen gerçekliklerdir.

Günümüzün göz alıcı teknolojilerine ve küresel topluma bağlı olarak gerçekleşen siber devrim, her tür kimliğe yönelik büyük bir tehdit oluşturmaktadır. Karşı konulamaz bir küreselleşme sürecinde ilerleyen bir dünyada herhangi bir kimliğe sahip olmanın ne anlamı olabilir ki?

Toplumun akışkanlığı; şirketler, devlet ve iş gücü esnekliği arasındaki ilişkilerin değişimine bağlı olarak yeni bir toplum inşa eden bir medya tarafından kontrol edilen sanal bir kültür sunmaktadır. Böyle bir toplumda küreselleşme artık yalnızca ekonomik bir fenomen değildir. Küreselleşme süreci, her şeyden önce, kültürel ve dinî bir içebakışı da ihtiva edecek şekilde, parça-bütün ilişkisinin ve neyin özel neyin genel olduğunun ciddi bir analizini gerektirmektedir.

Soru şudur: Günümüz dünyasında kültürel, ruhsal veya ayrı bir kimlik takınmak, kenara itilecek veya ayıplanacak bir eylem midir? Kimliğini ortaya koyma arzusunda veya farklı olma hakkını kullanmakta yanlış olan bir husus var mı? Kişi, küreselleşme ile bugünün dünyasında var olan pek çok farklı kimliği nasıl uzlaştırabilecektir? Bu sorulara cevap verebilmek için sosyolojik bir yaklaşıma ihtiyaç vardır. Fakat teolojik bakış açısının, üstesinden gelinmesi zor şu hakikat karşısında daha da kapsayıcı bir yaklaşıma ihtiyacı vardır: Küreselleşmiş bir toplumda kişi dinî kimliğini nasıl ifade etmelidir, bir ağ sistemi olarak görülen bir dünyada böylesine bir kimliğin ne tür bir gücü vardır?

Kişisel bir kimlikten söz edebiliriz fakat dahası, çeşitli sosyal grupların kimliğinden de söz edebiliriz. Kimlik, belirli bir anda sosyal grubu tanımlayan kültürel karakteristiklerin bir ifadesidir. Kimlik, sosyal grubun varlığının anlamını dile getirir ve grubun önceliklerini belirler. Kimliğin sosyal dizaynının çeşitli yönleri vardır. Sennett, Anderson, Gellner ve Calhoun¹ gibi sosyologlara göre, meşruiyetin, diğer sosyal aktörler üzerindeki hâkimiyetlerini rasyonalize etmek suretiyle topluma yön veren kurumlar tarafından takdim edilen bir kimliği vardır.

Keza, tuzu kuru çoğunluk tarafından ezilen ve yaftalanan grupların direnç gösteren kimliğinden de söz edebiliriz. Bu kimlik tipinde bir çeşit kimlik politikası yaratılmıştır. Aynı şekilde, verili bir durumda yeni bir sosyal kimlik yaratmaya çalışan belirli sosyal grupların yer aldığı kimlik projeleri de söz konusudur. Kimliklerin dinamikleri, onlara bir kimlik türünden diğerine dönüşme olanağı verir. Örneğin bir direnç kimliği, sonrasında topluma kendi

¹Manuel Castells, *Le pouvoir de l'identité* (Paris: Fayard, 1999), 21.

görüşünü dayatan bir meşruiyet kimliğine dönüşmek üzere, önce bir proje kimliği halini alabilir.

Bu tarz dinamikler tarafından karakterize edilen bir sosyal süreçte kişi, doğru kimliği tanımlamak ve bu kimliğin hangi dereceye kadar köktenci bir pozisyona dönüşebileceğini belirlemek zorundadır. Köktencilikten ne anlamalıyız? Tanınmış sosyolog Manuel Castells'e göre köktencilik, "bireylerin ve sosyal kurumların davranışlarını tanımlayarak Tanrı'nın Kanunu'ndan çıkarılmış ve Tanrı ile insan arasında aracılık eden iyi tanımlanmış bir otorite tarafından açıklanmış kurullarla ortak bir kimlik inşa etmeyi" ihtiva eder.²

Mevcut dönemin tipik dinî köktencilik örneklerine bakmak ilginç olacaktır. Bunun için Castells'in İslâm köktenciliği hakkındaki sosyolojik analizini takip edelim. Her ne kadar *İslâm* kelimesinin kendisi Allah'a şartsız teslimiyet anlamına gelse de, İslâm'ın, kendi bünyesi bakımından fundamentalist olarak mülhaza edilmemesi gerektiğini söyleyen pek çok uzman bulunmaktadır.

Dinî prensipler bütünü olarak Kur'an İslâm toplumlarında değişmez olarak kalmasına rağmen bu toplumlar ve onların kurumları çoğulcu bir anlayışa sahip olabilmektedir. Dinî otoritenin siyasî otoriteye resmi olarak hâkim olduğu pek çok İslâm toplumu mevcuttur. Şeriatin (Kur'an tarafından tesis edilen İlahî Kanunun) tamamen katı olmadığına, müminler için bir rehber olduğuna, tarihî ve sosyal bağlama uyarlanabilir olduğuna inanan pek çok Müslüman vardır.

Savunucularının köklerini tarih içerisinde bulmaya ve kutsal metinleri buna şahit göstermeye çalışmalarına rağmen İslâmî köktenciliğin bir geleneği mevcut değildir. İslâmî köktencilik, daha çok, herhangi bir tarihsel geleneğe dayanmadan kültürel bir kimliği dinî ve politik göndermelerle yeniden inşa etme eğilimine ilişkindir. Castells der ki: "Kutsalın siyasallaştırılması, siyasetin kutsallaştırılması ve İslâm'ın meşru buyruklarının sosyal teslimiyete dönüştürülmesi, siyasî amaçlarının ve anlamı sonradan icat edilmiş politik bir kimliğin hizmetine koşulmuş araçlardır. Bu, ultra modern bir eğilimdir".³

²Castells, *Le pouvoir*, 24.

³Castells, *Le pouvoir*, 28.

2. Değersiz ve Sunî Olanın Tercih Edilmesi Sonucu Özgürlüğün Çöküşü

Değersiz şeylerin sürekli bir biçimde önemszenmesi, geçici olan şeylerin mutlaklığını destekleyerek ve mevcut teknolojinin meydana getirdiği sanal bir dünya aracılığıyla gerçek hayatı işgal ederek hakikî özgürlüğü suiistimal etme riski taşımaktadır. Mevcut tüketimcilik ideolojisi, aksiyolojik hiyerarşiyi tersine çevirerek, değersiz ve önemsiz olanı tercih etme tutumunu beslemektedir. İnsanı tüketen bir hayvana indirgeyen tüketimcilik, küllî bir mutluluğun reçetesini sunduğunu iddia etmekte, sahte ideallerle insanı kandırmakta ve temel hakikatlere zarar veren fakat cezbedici bir görüntüyle sunulan anlamsızlığın, hiçliğin hâkimiyetini dayatmaktadır. Zira muasır insan, derin ve tutarlı manalar üzerinde yoğunlaşma ve açık bir şuur geliştirme konusunda gittikçe zorlanmaktadır.

Neyin aslî olduğuna dair sağduyulu ve tutarlı tercihler, bir hiçlik ve anlamsızlık kültürü inşa eden tüketimcilik ideoloji açısından istenmeyen ve rahatsızlık veren hakikatlere dönüşmüştür. Varlığın saçmalığının farkında olma ve hiçbir şeyi tercih etmeme, nihilizmin kavramlarından. Oysaki hiçbir şeyi arzulamama ve onu seçmeme, ilâhî yaratmayı taklit etmeye dönük bir yönelişi ifade etmektedir.

Nihilizm, daimî olarak hiçliği beslemek suretiyle, yeni bir dünya ve yeni bir insan inşa etmek için, dünyevî bir cenneti kurmayı vadeden bir bin yılcılık yanılgısını güçlendirmektedir. Bu dünyevî cennet yanılgısı, insanın, Hıristiyanlığın ahirete bakışını başka yöne çeviren otonom gücü tarafından ortaya konmuştur. İncil'de *zaten* ve *henüz değil* kelimeleriyle dile getirilen uhrevî endişenin yerini, maddî ve biyolojik meselelere odaklanma almıştır. Artık insan, sanki Tanrı ve sonsuz hayat yokmuş gibi davranmaktadır.

Bu açıdan bakınca hayat ve özgürlük, onların yerine geçen vekilleri tarafından işgal edilmiştir. *"Bu yeni nihilist dünyada insanoğlunun bütün enerjisi dünyevî endişelere adanmıştır. Bütün bileşenleriyle çevre, üretim amacıyla kullanılmalı ve insanın tek muhtemel mutluluğunun bu dünyada olduğunu hatırlatmalı; daha doğrusu dünyevî endişelerin mutlak hâkimiyeti kurulmalıdır. Bu dünya üzerindeki ilâhî tesirin son izini ve insanların kalbindeki imanın son kalıntısını da ortadan kaldırmak isteyenler tarafından inşa edilen sunî dünya, her şeyi kuşatıcı ve her yerde var olmayı öylesine*

vadetmektedir ki onun ötesinde bir şeyin olabileceğini düşünmek, hayal etmek ve hatta ummak bile imkânsız hale gelmektedir."⁴

Günümüz bilgi toplumunun paradigmasında mekân, hayatın yoğunluğunu yapay olanın pahasına indirgeyen teknolojik bir akışla ilişkilendirilmiştir. Mekân, karmaşık bir mekanizmaya sahip bir çarkın inşa edileceği alana dönüşmüştür, insan ise bu çarkın sadece bir dişlisidir. Bu bütünleşme işlemi varlık alanında yaygın, kararlı ve yarı mevcuttur. Kendiliğinden olma zevki ve hayatın doğallığı, sistem verimliliği adına dayatılan bir şekilcilik ve kuralların katılığı tarafından işgal edilmiştir.

Böylece, mekân, hayatın ve bütünleşmenin mükemmel bir ortamı olarak, çeşitli baskılar altında bulunan bir şebekeye ve ağısı bir yapıya dönüşmek suretiyle zayıflamıştır. Sürprizler ile varlığın beklenmedik gelişmeleri, ölçsüz organizasyon tarafından, gerçekliği en son ayrıntısına kadar düzenlemeye çalışmak suretiyle yapay bir şekilde ortadan kaldırılmıştır. Hayatın macera dolu evreni, yerini sunî teknolojik bir evrene bırakmıştır. Esasen, bu teknolojik evrenle uyum sürecinin bizi götüreceği yer, yapay zekâ mantığının ve bilgisayar algoritmalarının doğurduğu bir sonuç olarak anlaşılan bir gerçekliktir.

Gittikçe artan bir oranda sanal âlem gerçek âlemin, yoğun endüstrileşmenin yarattığı yapay sistem ise somutun hayatın yerini almaktadır. Böylece mekân, endüstrileşme sonrası dünyaya ait insanın ihtiyaç ve arzularını sunî bir şekilde arttıran çok sayıdaki ideolojinin gelecek planlamalarına konu edilmektedir.

Sürekli bir biçimde sanal âleme ve ağısı dünyanın teknolojik sistemine bağlanan insan, derin ve makbul ilhamlarına yabancılaşmış bir ortamın esiri haline gelir. Artık o, modern ideolojik silindir karşısında güçsüz ve bağımlı hale gelerek gittikçe daha fazla edilgen, sadece kitle iletişim araçlarının teşvik ettiği ideal ve hedefleri gerçekleştirecek uyarıcılara cevap vermeyi öğrenmiş bir bireydir. Hayat da, yapay bir evrene eklenmiş başarı kalıpları haline gelmek suretiyle kendi hakikatinden mahrum kalmıştır.

Gerçek kültürün temel özelliği olan ve geleneksel, şekilci düşüncüyü aşabilen bir zihnin canlı ve tabii bir idrak kuvveti demek olan eleştirel tefekkür, bu teknolojik âlemde sulandırılmıştır. Teknolojik bir düzenek içerisinde iş gören biçimsiz bir mantık, takıntılı bir düzeyde haricî ve değersiz bir şekilcilik tutkusunu besleyerek, geleneksel varoluş kalıplarını totolojik bir

⁴ Seraphim Rose, *Nihilismul si revelatia lui Dumnezeu in inima omului* (Bükreş: Anastasia, 1997), 90.

tarzda tekrar tekrar yeniden üretmektedir. Varlık âlemi; derin düşüncelerin, dile gelen kelimelerin ve canlı mimiklerin anlam ufuklarından yoksun kalmıştır.

3. Özgürlük ve Hakikat

Özgürlük; eğer sefahate, kendi günahının ve kötü iradeye düşkünlüğünün tezahürüne indirgenirse, artık hakikate müteveccih değildir. Gerçek özgürlük, Hak ve hayatı dünyayla paylaşmayı gerektirir. Hz İsa şöyle der: “Ben Yol, Hakikat ve Hayat’ın kendisiyim.” (Yuhanna 14/6), “Siz hakikati bilecek ve hakikat de sizi özgürleştirecektir”. (Yuhanna 8/32). Yalnızca bilgi ve Hakikate nüfuz etme, Tanrı’dan bağımsız olma olarak anlaşılan ve bu şekilde yaşanan sahte özgürlüğün sunduğu yanılgıyı parçalayıp kırabilir. Günümüz dünyasının nihilizm, sekülerizm ve tüketimcilik ideolojilerinin tesiri altındaki vicdanı, artık Hakikat ile olan ilişkisine temerküz etmiş değildir. Mevcut görecelilik bağlamında Hakkın hakikati, çağdışı ve yersiz gibi görünmektedir. Hakkı araştırma ve ona yönlendirme gayreti, varoluşsal bir çaba ve tutarlılık içermesine rağmen, çeşitli ideolojilerce uyuşturulmuş yığınların gözünde zahmetli ve rahatsızlık verici olmaktadır. Günümüzün ideolojik bağlamı, maddi ve manevi konforu önceleyen eğilimleriyle, Hakikati gizlemektedir.

Günümüzün önde gelen bir ideolojisi olan nihilizmin inşa ettiği çağdaş zihniyet, artan düzeyde insanı Hakikate yabancılaştırması ve hata ile hileyi beslemesi sonucunda, şeytanî bir kurnazlıkla, yalanı gerçek gibi ve aldatmayı doğruluk gibi göstermektedir. Nihilizm çağdaş insanın zihin ve kalbine o derece nüfuz etmiştir ki, artık görecelilik, nesiller boyunca varoluşsal bir katiyet içinde takip edilen bir yaşam biçimini inşa etmiş en sağlam hakikatleri bile aşındırmıştır.

İsa Mesih’te gerçekleşen bir vahiy olarak zuhur eden hakikat, kavram ve ideolojileri putlaştırmaktan bizi korur ve bize, bu Hakikat’in, ideolojik kavram ve kalıplarca tüketilemeyen hayat ile başa çıktığını gösterir. Hakikat’in tecrübe dilmesiyle yaşanan özgürlük, iman hayatının gücünde kendini ifşa eder. Kendi aklından emin bir zihin için İsa bir skandal olarak kalsa da kendini imana açan kimse için o hayatın gerçeğidir.

İsa Mesih Hakikat’tir. O, Roma’nın Filistin valisi Pilatus’a şöyle der: “Doğmamın ve bu dünyaya gelmemin nedeni, Hakikat’i göstermektir.” (Yuhanna 18/37). Diyalektik akıl yürütmenin gücüne güvenen bir zihniyet için bu durum, ona engel olmak isteyen kişiyle hakikati bir araya getirmek suretiyle, nesnel kriterler yoluyla hakikati ortaya çıkarmaktadır.

Günahın sunduğu özgürlük sahte ve aldatıcıdır, çeşitli yanılsamalar yaratarak kişiyi yolundan saptırır. Temel anlamı itibariyle günah işlemek, yaratmanın derin düzeni içerisinde bir şeyin sahtesini uydurmak demektir. Kişinin kendi arzusunu günah zihniyetine uydurarak eyleme geçirmesi biçiminde yaşanan bir özgürlük, yalancı ve yanıltıcı bir varoluştur. Nitekim şeytan da söylediği yalanlarla insanları doğru yoldan saptıran bir yalancıdır.

Kurtarıcı İsa Mesih, kendisinin kurnaz ve düzenbaz bir kalp tarafından idrak edilemeyeceğini göstermiştir. İsa Mesih din bilginlerine şöyle der: “Dilim neden sana açık gelmiyor? Çünkü sen söylediğimi işitemiyorsun. Sen, baban olan şeytana aitsin ve babanın arzularını yerine getirmek istiyorsun. O en başından beri hakikati destekleyen bir değil bir katil idi. Çünkü onda herhangi bir hakikat yoktur. O yalan söylediğinde ana dilinde konuşmuş olur. Zira o bir yalancı ve yalanların babasıdır.” (Yuhanna 8/43-44).

Çağdaş ideolojiler, gerçek birer yanılsama ve kuruntu fabrikasıdır. Özgürlük de bu bağlamda talep edilmektedir. Fakat böyle bir özgürlük sadece bir yanılsama olarak tecrübe edilebilir. Gerçek özgürlük insan onurunun bir meziyeti, insanı özel olarak yaratılan bir varlık seviyesine çıkaran ilâhî bir hediyedir. Bu meziyet daimî bir surette benimsenmeli ve gereğince kullanılmalıdır.

Sadece özgürlük talebiyle ortaya çıktığımızda, onu hayata geçirmeden talep etmiş oluruz. Denis de Rougement şöyle demektedir: “Özgürlük talep edilen bir hak değil tersine her an almak zorunda kaldığımız bir risktir. Onu talep edenler artık hür olmayanlardır. Bazılarının onu talep etmeye başlamalarına ilişkin yalın gerçek, kayıtsız şartsız olarak onların özgürlüğe kâbil olmadıklarını ispat eder. Öyle olmasaydı, kendi yaşamlarını bir yana bırakmak için gerçek sebepleri tercih ederek bunu onaylardı. Herhangi bir sınırlama içermeyen özgürlük, en kötü musibetleri ilan eden bir hayalettir.”⁵

İnsan onurunun bünyevî bir meziyeti olarak telakki edilen özgürlük, hakikatin tercih edilmesini ve onunla tutarlı olmayı gerektirir. Aksi halde özgürlük, yanlış ve kötü varlığın bir kaldıracı haline gelir. “İnsanın özgürlüğü, âlemde benzersiz bir biçimde, düzene uyma veya hile yapma gücü ihtiva eder. Eğer kişi yaratılış düzenine uyarsa onun seçim gücü gelişir ve daha geniş sahalara bile hükmeder. Fakat eğer kişi onu saptıran şeyleri elde etmek için düzen içinde hileye başvurursa o zaman diğer fırsatları da kaybeder, özgürlüğünü kaybeder. Kazanacağı tek şey, kendi zincirleri olacaktır. “Tüm dünyayı kazanan fakat ruhunu kaybeden için iyi olan ne

⁵ Denis de Rougement, *Partea Diabolului* (Bükreş: Anastasia, 2012), 79-80.

vardır?”, der İncil. Şeytanla sözleşmek, ruhumuz ve yaratıcı yeteneğimiz pahasına dünyayı kazanmayı ihtiva eder. Hakikat üzere bulunmaya çaba harcadığımız sürece, doğruyu söyleme veya yalan söyleme yeteneğine sahip olmaya devam ederiz. Fakat kişi bir kere yalan söyledi mi bu yalan tarafından bağlanır ve hakikatlerin kendisi de bu yalana hizmet eder.”⁶

4. Ruhsal Deneyimin Bir İfadesi Olarak Özgürlük

Gerçek özgürlüğe, Hakikatin hayatına katılarak ve ruhsal bir düşünme ve var olma yoluyla ulaşılabilir. Ruhsal özgürlük, kuramsallaşmış kalıpların ve ideolojik çizelgelerin içine sıkışmak değildir, tersine o Hakikate bağlanarak izinden gitme ve Hakikati paylaşma özgürlüğüdür. Kutsal Ruh insanın özgürlüğünü iptal etmez, onu ilâhî iradeye yöneltmek üzere yüceltir.

Özgürlük, Kutsal Ruh’un bir karakteristiğidir. Havari Pavlus şunu ikrar eder: *“Hz İsa nerede ise özgürlük de oradadır.”* (II. Korintliler 3/17). Hz İsa zorlamaz ve iradesini diğerlerine dayatmaz. Tersine insanın kutsallığı onun vasıtasıyla değer kazanır. İnsanın özgürlüğü, onu nefsin kontrolünden, günahın zorbalığından kurtarmak anlamına gelir. Çünkü günah, insanı ayıran ve onu Tanrı’ya, kendisine ve diğer insanlara yabancılaştıran bir zorbalıktır.

İsa Mesih sayesinde, günah ve ölümün üstesinden gelmek suretiyle, günahların kölesi konumuna geri düşmemeyi temin etmek üzere, Kutsal Ruh yoluyla İsa’nın manevi şahsiyeti içerisinde kazanılan istikrarlı bir hayatı ihtiva eden bir özgürlük elde etmişiz. Havari Aziz Paul bizi bu konuda şöyle uyarır: *“Sağlam durun ve bir daha kölelik boyunduruğuna girmeyin”* (Galatyalılar 5/1).

Ruhsal bir deneyim olarak özgürlük, bir bütünleşme ifadesidir. Hakikî özgürlük, başkalarının özgürlüğü pahasına bencilce dayatılmaz, daha ziyade onlara hizmet etmenin kaynağıdır. Gerçek ibadet hakikî bir özgürlüğe dayanır. Ancak kendi kendinin efendisi olan ve günahın şartlandırmalarından kurtulmuş olan kişi hemcinsi olan insana yardım edebilir. *“Kardeşlerim! Sizler özgür olmaya davet edildiniz. Fakat özgürlüğünüzü, bedeninizi şımartmak için değil birbirinize sevgiyle ve alçakgönüllülükle hizmet etmek için kullanın.”* (Galatyalılar 5/13).

Özgürlüğün, ruhsal bir yaşantı olarak tecrübe edilmesi, onun İsa Mesih sayesinde yerine getirilebileceğini gösterir. Gerçek özgürlük, seküler hümanist ideolojilerin sunduğu yanılsamalara karşı bir koruma sağlar.

⁶ Rougement, *Partea*, 109.

Özgürlük, İlahî Hakikati modern toplumun seküler zihniyetiyle bağdaştırmak demek değil, tersine İlahî Hakikatle uyum içerisinde yaşama özgürlüğüdür. Bu çerçevede bir Hıristiyan, İsa Mesih'in manevi şahsiyetinde âlemin hayatı olarak yaşanan özgürlüğün bir tanığıdır. Çalışmamı, teolog Alexander Schmemann'ın ifadelerini zikrederek bitirmek istiyorum: "Bir Hıristiyan, nereye bakarsa orada İsa Mesih'i gören ve onunla memnuniyet duyan kimsedir. Ve bu memnuniyet, onun bütün plan ve programlarını, bütün insanî karar ve amellerini, bütün hedeflerini, âlemin hayatı demek olan İsa Mesih'e müteveccih bir ibadet alanına dönüştürür."⁷

Kaynakça

Castells, Manuel. *Le pouvoir de l'identité*. Paris: Fayard, 1999.

Rose, Seraphim. *Nihilismul si revelatia lui Dumnezeu in inima omului*. Bükreş: Anastasia, 1997.

Rougement, Denis de. *Partea Diavolului*. Bükreş: Anastasia, 2012.

Schmemann, Alexander. *Pentru Viata Lumii*. Bükreş: Basilica, 2012.

⁷ Alexander Schmemann, *Pentru Viata Lumii* (Bükreş: Basilica, 2012), 146.